

9 січня 2019 року набув чинності Закон України від 18.12.2019 року № 2657-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)».

Так, Закон України «Про освіту» доповнено пунктом, яким передбачено, що булінг (цькування) це діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

Булінг (англ. Bullying) – агресивне переслідування, цькування, залякування тощо) починають проявлятися у дитячих колективах дітей дошкільного віку та набирає свого піку в підлітковому віці та в старшій школі.

Булінг може викликати в дітей сильний стрес, страх і тривогу. До того ж така поведінка впливає не тільки на «жертв».

Більшість людей вважають, що фізична агресія й соціальне насилля, характерні для булінгу (англ. bullying – агресивне переслідування, цькування, залякування тощо), починають проявлятися приблизно з кінця початкової школи і продовжуються протягом усього періоду середньої школи. Але, хочете вірте, хочете – ні, булінг серед дітей дошкільного віку розповсюджений набагато більше, ніж ви можете припустити. Оскільки така поведінка асоціюється, як правило, з дорослими дітьми, вона часто пропускається з очей у ранньому віці, коли досить важко відрізнити абсолютно нормальні соціальні експерименти й булінг на ранніх стадіях формування.

Загалом, певний ступінь ситуативних ударів рукою, щипання й ін. у дітей дошкільного віку «вважається» нормальним і може бути проявом самоствердження. Однак, якщо дітям подобається спостерігати, як іншій людині погано, вони можуть свідомо й систематично знаходити способи, щоби завдати шкоди своїм «жертвам», навіть до того, що стануть насміхатись над ними, коли роблять свій поганий учинок.

Булінг може викликати в дітей сильний стрес, страх і тривогу. До того ж така поведінка впливає не тільки на «жертв». Результати дослідження показують, що ті, хто в дитинстві був хуліганом, у майбутньому частіше, ніж інші, вживають наркотики та алкоголь, ображають своїх друзів, зв'язуються зі злочинністю й мають проблеми у взаємостосунках з однолітками.

Ваша маленька дитина, яка вже адаптувалась до дитячого садка, стала відмовлятися ходити в дошкільний заклад?

Батькам необхідно звернути увагу на це, особливо якщо збігається декілька факторів в поведінці дитини, а саме:

- ✓ дитині раптом страшно йти в дитячий садок;
- ✓ вона скаржиться на головні болі або болі в животі без будь-якої причини;
- ✓ чіпляється за вас і проявляє плаксивість;
- ✓ приходиться додому із травмами, які не може пояснити;
- ✓ залишається на самоті або впадає у стан депресії;
- ✓ розповідає про якусь дитину, яка робить їй всілякі пакості;
- ✓ має труднощі з концентрацією уваги;
- ✓ уникає зорового контакту, коли ви питаєте її про дитячий садок.

Що повинні робити батьки, якщо в дошкільному закладі їх дитини має місце булінг? Нижче наводяться поради, що допоможуть батькам впоратися із ситуацією, що виникла.

1. Комунікація (спілкування) – це ключ. Якщо ви підозрюєте, що ваша дитина піддається в дитячому садку знущанням, дайте їй зрозуміти, що ви зможете їй допомогти, якщо вона докладно розповість про все. Якщо ваша дитина виглядає наляканою чи збентеженою, використовуйте книги в якості легкого доступу до неї, щоб налагодити ваше спілкування природним чином. Деякі художні твори для дітей звертаються до цієї тематики. Як тільки ваша дитина розкриє вам усі подробиці про булінг, зберігайте спокій, не сваріть її та не засуджуйте, обов'язково поясніть, що ви неодмінно допоможете припинити це насилля.

2. Порозмовляйте з вихователем. Навіть не дивлячись на те, що в дошкільних і подібних їм дитячих закладах дорослі завжди знаходяться поруч з дітьми, за такою великою кількістю малюків, які безперервно бігають навкруги, прослідкувати просто нереально.

І, оскільки маленькі хулігани віддають перевагу тому, щоб ображати дітей, коли дорослі не дивляться, важливо порозмовляти з вихователем і ввести один одного в курс справи, щоб у подальшому він був більш уважним і вже прицільно спостерігав за певними дітьми.

3. Використовуйте політику відкритих дверей. Політика відкритих дверей дозволяє батькам приходити в будь-який час. Тому періодично без попередження навідуйтеся у групу вашої дитини. Ці неочікувані візити зменшать імовірність того, що ваша дитина буде страждати від якогось хулігана.

4. Заплануйте переговори з батьками. Коли маленькі діти вдаються до булінгу, їхня поведінка частіше за все запозичується з домашнього досвіду, тобто у своїй родині вони можуть стати свідками домашнього насилля, дивитися жорстокі телешоу, чути як їхні брати та сестри висміюють інших дітей або самі бути жертвами насилля. Тож порозмовляйте з адміністрацією дошкільного закладу і призначте зустріч з батьками маленького хулігана, звернувши їхню увагу на його поведінку, але не дивуйтесь, якщо його батьки не будуть вас слухати, будуть проявляти байдужість чи почнуть все заперечувати.

5. Навчіть вашу дитину захищатись від хуліганів. Дайте своїй дитині певні психологічні інструменти, які вона зможе використовувати при контакті з хуліганом. Навчіть її достойно триматись, дивитись прямо в очі кривднику, розповідати дорослим про те, що сталося, та уникати самотності (бути завжди поруч з іншими дітьми).

Ви також можете розширити можливості дитини, запропонувавши їй пограти в рольові ігри. Так вона зможе попрактикуватись у тому, що має намір зробити в подібній ситуації наступним разом. Упевнені в собі діти мають менше шансів стати мішенню для хуліганів, тому знайдіть способи, щоб забезпечити вашій дитині адекватну самооцінку. Ви можете допомогти їй зав'язати дружні стосунки поза межами дошкільного закладу і залучити її до тих видів активності, що зможуть підвищити її впевненість у собі.

6. Зверніться до соціально-психологічної служби закладу яка допоможе правильно взаємодіяти всім учасникам навчального процесу: батькам педагогам та дітям (як маленьким агресорам, так і жертвам та свідкам насилля).

7. Розгляньте перехід в іншу групу. Іноді булінг може бути настільки агресивним, що всі ваші зусилля так і не будуть успішними. Тому, якщо вам не вдасться нічого добитись, порозмовляйте з адміністрацією на предмет переходу вашої дитини до іншої групи.